

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๖๓๐/ ๕๓๒

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๔ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง การให้ความเห็นชอบร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืนปี พ.ศ. ๒๕๓๘
๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๕๔๐๖
ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๓
๓. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๕๖๗๗
ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓
๔. ปฏิญญาหัวหิน ค.ศ. ๒๐๑๐ (ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
๕. ร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔ (ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง การให้ความเห็นชอบร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ราชอาณาจักรไทย ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้ร่วมลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๘ (๑๙๙๕ Mekong Agreement) โดยมีจุดประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การใช้การอนุรักษ์ การจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องของลุ่มแม่น้ำโขง ในลักษณะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ร่วมกันของประเทศภาคีสมาชิก โดยมีสาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นประเทศคู่เจรจา พร้อมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission: MRC) ให้มีสถานภาพเป็นองค์การระหว่างประเทศ (International Body) (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๑.๒ คณะรัฐมนตรี ...

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๓ อนุมัติในหลักการให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๔-๕ เมษายน ๒๕๕๓ ณ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) และได้มีมติรับรองปฏิญญาหัวหินของคณะกรรมการแม่น้ำโขง ค.ศ. ๒๐๑๐ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) โดยสาระสำคัญในปฏิญญาหัวหิน ค.ศ. ๒๐๑๐ ถือเป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์เชิงนโยบายและการเมืองของรัฐบาล ที่มีได้มีการลงนามและไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย สรุปได้ดังนี้

๑.๒.๑ การรับรองความสำเร็จของคณะกรรมการแม่น้ำโขง ซึ่งมีการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องจากเดิมเป็นองค์กรภายใต้สหประชาชาติ ในนามคณะกรรมการแม่น้ำโขงและคณะกรรมการแม่น้ำโขงชั่วคราว มาสู่องค์กรลุ่มน้ำอิสระระหว่างรัฐบาลที่ใช้ความรู้เป็นฐาน ซึ่งประเทศภาคีสมาชิกมีระดับความเป็นเจ้าขององค์กรมากขึ้น

๑.๒.๒ โอกาสและความท้าทายของภูมิภาค เกิดขึ้นสืบเนื่องเนื่องจากความกดดันของการพัฒนา รวมทั้งการขยายตัวทางประชากรศาสตร์และเศรษฐกิจ ดังนั้นประเทศภาคีสมาชิกจะต้องร่วมมือกันต่อไปเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติที่เกิดขึ้นในลุ่มน้ำโขง

๑.๒.๓ ประเทศภาคีสมาชิกพึงให้การยอมรับเป้าหมายในวิสัยทัศน์ของคณะกรรมการแม่น้ำโขง และใช้วิธีการปรึกษาหารือกันในการดำเนินการร่วมกัน

๑.๒.๔ ประเทศภาคีสมาชิก มีความคาดหวังว่า คณะกรรมการแม่น้ำโขงพึงมุ่งเน้นดำเนินงานตามลำดับความสำคัญของการพัฒนาด้านต่างๆ จำนวน ๙ ด้าน ได้แก่ (๑) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลุ่มน้ำ (๒) การคุ้มครองประชาชนจากความเสี่ยงด้านน้ำท่วม (๓) การเดินเรือระหว่างประเทศและการค้า (๔) การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ (๕) มาตรการปรับปรุงคุณภาพน้ำและการติดตามผล (๖) การใช้น้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในลุ่มน้ำพื้นที่ชุ่มน้ำและป่าไม้ (๗) โอกาสและความท้าทายในการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ และโครงสร้างพื้นฐานในลุ่มน้ำ (๘) ระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำ (๙) การขยายความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาและหุ้นส่วนการพัฒนา

๑.๒.๕ ประเทศภาคีสมาชิกให้คำมั่นทางการเมืองระดับสูง เพื่อบริหารการดำเนินงานตามความตกลง เพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน การให้คำมั่นต่อวิสัยทัศน์คณะกรรมการแม่น้ำโขง ที่จะมีความยั่งยืนทางการเงิน โดยการสนับสนุนจากประเทศภาคีสมาชิกภายในปี ๒๕๗๓ และกำหนดให้มีการประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ทุก ๔ ปี โดยประเทศภาคีสมาชิกจะหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพเรียงลำดับตามตัวอักษร

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ในปี ๒๕๕๗ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ครั้งที่ ๒ (2nd MRC Summit) ระหว่างวันที่ ๔-๕ เมษายน ๒๕๕๗ ณ นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามปฏิญญาหัวหิน ค.ศ. ๒๐๑๐ ๒)หารือทิศทางเชิงกลยุทธ์ของคณะกรรมการแม่น้ำโขงสำหรับปี ค.ศ. ๒๐๑๖-๒๐๒๐ ในบริบทความท้าทายของการดำเนินสนับสนุนงานความมั่นคงด้านน้ำ พลังงานและอาหาร ภายใต้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และคาดว่าจะผลที่ได้รับจากการประชุม คือ การรับรองปฏิญญาโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔ ของนายกรัฐมนตรี ๔ ประเทศ โดยร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔ ถือเป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ระดับนโยบายของประเทศ ที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการแม่น้ำโขง ร่วมกับประเทศ

ภาคี...

ภาคีสมาชิกอีก ๓ ประเทศ ต่อประเด็นความสำคัญของการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน และการบริหารจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำโขง รวมทั้งความรับผิดชอบด้านการเมืองในการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๓๘ จึงมีความจำเป็นต้องเสนอเรื่องคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างปฏิญญาดังกล่าว

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การรับรองร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔ ถือเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณา เนื่องจากประเทศสมาชิกคณะกรรมการแม่น้ำโขง ๔ ประเทศ จะมีการพิจารณารับรองร่างปฏิญญา ระหว่างการประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่างครั้งที่ ๒ (2nd MRC Summit) ในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๗

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเรียนว่า ร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔ มีแนวคิดหลักเกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำ พลังงาน และอาหารในบริบทของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในลุ่มแม่น้ำโขง (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑ ผู้นำประเทศสมาชิกให้คำมั่นต่อการดำเนินงานตามพันธกรณีของความตกลงว่าด้วยการพัฒนาลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน ค.ศ. ๑๙๙๕ และเจตนารมณ์ความร่วมมือในลุ่มน้ำโขง

๔.๒ ภายหลังจากการประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขง ครั้งที่ ๑ ประเทศสมาชิกและคณะกรรมการ แม่น้ำโขงได้ริเริ่มดำเนินงานและได้รับผลสำเร็จหลายเรื่อง อาทิ (๑) การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาลุ่มน้ำ ค.ศ. ๒๐๑๑ (2011 IWRM-based Basin Development Strategy) (๒) การดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการแม่น้ำโขง (๓) ความก้าวหน้าในการเสริมสร้างความเป็นเจ้าของคณะกรรมการแม่น้ำโขงของประเทศสมาชิก (๔) การสร้างความมั่นคงทางการเงินขององค์กร โดยการสนับสนุนทั้งหมดจากประเทศสมาชิกภายในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ และการเตรียมถ่ายโอนภารกิจหลักในการจัดการลุ่มน้ำแก่ประเทศสมาชิก (๕) การพัฒนาความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับชุมชน ภูมิภาค ระหว่างประเทศ หุ่นส่วนการพัฒนา รวมทั้งประเทศคู่เจรจา

๔.๓ ผู้นำประเทศสมาชิกได้ร่วมกันกำหนดขอบเขตการดำเนินงานที่สำคัญของคณะกรรมการ แม่น้ำโขง ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ (๑) การบริหารจัดการและพัฒนาลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน รวมถึงผลกระทบจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน (๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาลุ่มน้ำ (IWRM-based Basin Development Strategy) (๓) การหลีกเลี่ยง ลดและบรรเทาความเสี่ยงต่อนิเวศแม่น้ำ ความมั่นคงด้านอาหาร ชีวิตความเป็นอยู่ และคุณภาพน้ำ (๔) การดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติการใช้น้ำของคณะกรรมการแม่น้ำโขง ไปใช้งานเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๓๘ (๕) การขยายความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจา (จีน-เมียนมาร์) หุ่นส่วนการพัฒนาของคณะกรรมการแม่น้ำโขง องค์กรความร่วมมือในภูมิภาค และระดับสากล (๖) การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติจากน้ำท่วม ภัยแล้ง และการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล รวมทั้งติดตาม

และตรวจวัด...

และตรวจวัดเพื่อรักษาคุณภาพน้ำที่ดีในกลุ่มน้ำโขง (๗) การเตรียมการถ่ายโอนภารกิจหลักการบริหารจัดการลุ่มน้ำไปสู่ประเทศสมาชิก และเป็นแนวทางสู่องค์กรที่มีความพร้อมด้านงบประมาณ โดยการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกทั้งหมดภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (๘) การเสริมสร้างศักยภาพให้กับประเทศสมาชิก

การดำเนินการที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลตามที่ระบุไว้ในร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔ ถือเป็นการแสดงเจตนารมณ์เชิงนโยบายและการเมืองที่มีได้มีการลงนาม ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย และมีเนื้อหาสาระอันเป็นการอนุวัติภายใต้กรอบตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มน้ำโขง อย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๓๘ ตามพันธกรณีที่รัฐบาลได้ลงนามรับรองแล้ว และสอดคล้องกับปฏิญญาหัวหิน ค.ศ. ๒๐๑๐ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในคราวประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงครั้งที่ ๑ ทำให้การให้ความเห็นชอบร่างปฏิญญาข้างต้นไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขตามมาตรา ๑๘๑ (๑) (๒) และ (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่เมื่อพิจารณาตามความในมาตรา ๑๘๑ (๓) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นว่า การให้ความเห็นชอบร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔ อาจเข้าข่ายเป็นการกระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป ดังนั้นจึงขอเสนอให้มีการตั้งข้อสงวน (Reservation) ต่อร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔ ซึ่งผู้แทนฝ่ายไทยจะได้แจ้งในที่ประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่างครั้งที่ ๒ ต่อไป

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

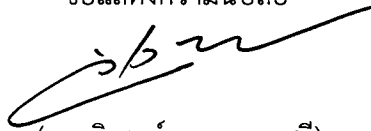
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๕.๑ รับทราบเนื้อหาสาระของร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔

๕.๒ เห็นชอบการตั้งข้อสงวน (Reservation) ต่อร่างปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. ๒๐๑๔ และจะได้มีการนำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชษฐ์ เกษมทองศรี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรน้ำ

สำนักบริหารจัดการลุ่มน้ำโขง

โทร ๐ ๒๒๓๑ ๖๐๐๐ ต่อ ๖๖๓๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๘ ๖๖๐๕